

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш УСЛУБИЁТИ

I. Умумий қоидалар

1. Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш Агентлиги фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш Услубиёти (кейинги ўринларда – Услубиёт) Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш Агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик) зиммасига юклатилган вазифа ва функцияларни бажаришда юзага келадиган коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашга қўйиладиган талабларни белгилайди ҳамда Агентлик фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашда ягона ёндашувни яратишга қаратилган.

2. Агентлик фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашнинг мақсадлари қуйидагилардан иборат:

Агентлик фаолиятини ҳар томонлама таҳлил қилиш йўли билан коррупциявий хавф-хатарга энг кўп дуч келадиган Агентлик ходимларининг функциялари ва лавозимларини аниқлаш;

коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш бўйича самарали профилактика чораларини ишлаб чиқиш;

3. Агентлик фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш қуйидаги ҳужжатларни ишлаб чиқишни назарда тутди:

коррупциявий хавф-хатарлар харитаси;

Агентлик фаолиятида коррупцияга қарши курашиш бўйича чоратadbирлар, масъул шахслар, уларни амалга ошириш механизми ва муддатларини ўз ичига камраб оладиган коррупцияга қарши курашиш дастурлари.

4. Агентлик фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш ҳар йили ёки мунтазам равишда, қуйидаги ҳолатларда амалга оширилади:

коррупциявий хавф-хатарларни дастлабки баҳолаш зарурати келиб чикқанда;

конун ҳужжатлари талаблари ўзгарганда;

функция ва тартиб-таомилларни амалга оширишга жиддий таъсир қиладиган тарзда Агентликнинг ички ҳужжатлари ўзгарганда;

Агентликнинг ташкилий тузилмаси, хавф-хатар мавжуд функциялари хусусиятларининг ўзгарганда, янги функциялар пайдо бўлганда;

Агентлик функцияларининг коррупциявий хавф-хатар даражасига таъсир кўрсатиши мумкин бўлган бошқа ҳолатлар келиб чиққанда.

5. Ушбу Услубиёт мақсадларида қуйидаги асосий **тушунчалар** қўлланилади:

баҳолаш хулосаси – Агентлик ходимининг ёки умуман Агентликнинг субъектив қарашини ёки фикрини асосида бирон-бир факт ёки ҳодиса бўйича қарор;

давлат мулкани бошқариш функцияси – Агентликнинг давлат мулкани оператив бошқариш ҳамда ундан фойдаланиш билан боғлиқ функцияси;

коррупциявий хавф-хатарлар харитаси – тегишли функцияларни бажариш билан боғлиқ юзага келиши мумкин бўлган коррупциявий хавф-хатарларнинг тавсифи (схемалар), мавжуд ва қолдиқ коррупциявий хавф-хатарлар даражаси, уларни минималлаштириш чоралари, Агентликнинг функциялари ва тартиб-таомилларининг умумий рўйхати, аниқланган коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш учун масъул бўлган ходимларни ўз ичига олган ва Агентлик фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш натижалари бўйича тузилган ҳужжат;

коррупциявий хавф-хатар – Агентлик ходимлари ёки учинчи шахслар томонидан Агентлик номидан ва (ёки) уларнинг манфаатларини кўзлаб коррупциявий хатти-ҳаракатларни содир этиш эҳтимоли ва хавфи;

коррупциявий хатти-ҳаракатлар – ходим томонидан пора берувчининг манфаатларини кўзлаб ҳаракат ёки ҳаракатсизлиги учун бевосита ёки билвосита, шахсан ёки учинчи шахслар орқали порани яъни пул, қимматбаҳо қоғозлар, бошқа мол-мулкларни, мулкий тусдаги хизматларни, бошқа мулкий ҳуқуқларни олиш, талаб қилиш, таклиф қилиш, ваъда қилиш ва бериш, шунингдек, пора бериш ва (ёки) олишда воситачилик қилиш, расмийликларни соддалаштириш учун тўловларни олиш, ходим томонидан пора олиш ёки ҳуқуққа хилоф бошқа мақсадларда ўз хизмат мавқеидан ноқонуний фойдаланиш;

коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик – коррупция аломатларига эга бўлган, содир этилганлиги учун қонунчилик ҳужжатларида жавобгарлик назарда тутилган қилмиш;

қолдик хавф-хатар – Агентлик хавф-хатарга нисбатан таъсир чоралари кўрганидан кейин қоладиган хавф-хатар (яъни, мавжуд коррупцияга қарши сиёсат, минималлаштириш ва жорий этилган назорат чораларини ҳисобга олган ҳолда);

коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш – Агентлик амалга оширадиган функциялари (ваколатлари) ни таҳлил қилиш, уларга хос коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва ушбу хавф-хатарлар даражасини баҳолаш бўйича фаолият;

хос хавф-хатар – Агентлик фаолиятининг ўзига хос хусусияти ва чора-тадбирлар амалга оширилишини ҳисобга олмасдан бажарадиган функцияларига кўра хос бўлган, камайтиришга қаратилган хавф-хатар (яъни, мавжуд коррупцияга қарши сиёсатни, минималлаштириш ва жорий қилинган назорат чораларини ҳисобга олмасдан);

тартиб-таомил – битта шахс томонидан бажарилиши асосида битта гуруҳга бирлаштирилиши мумкин бўлган ёки битта натижага йўналтирилган ёки маълум бир жараённинг ажралмас элементи бўлган Агентлик функцияларини амалга ошириш доирасидаги ҳаракатлар мажмуи;

функция – тартиб-таомиллар йиғиндисини ташкил этувчи Агентлик фаолиятининг жараёнларидан бири (фаолият йўналиши).

6. Коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш Агентликнинг Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими (кейинги ўринларда — Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими) билан келишилган ҳолда Агентлик директори томонидан тасдиқланган ишчи гуруҳ томонидан амалга оширилади.

7. Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими Агентликнинг коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш ва аниқланган хавф-хатарларни минималлаштириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш учун масъул бўлинма ҳисобланади.

2-боб. Коррупциявий хавф-хатарларни дастлабки баҳолаш.

8. Агентлик фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни дастлабки баҳолаш Агентлик директорининг топшириғи асосида амалга оширилади. Бунда унинг амалга оширилиши муддати белгиланади.

9. Коррупциявий хавф-хатарларни дастлабки баҳолаш учун Агентлик директори томонидан тасдикланадиган ишчи гуруҳ тузилади.

10. Ишчи гуруҳ таркибига:

Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими;
таркибий тузилмалар раҳбарлари;

коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш учун етарли билим ва тажрибага эга бўлган Агентликнинг бошқа ходимлари киради.

11. Коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш доирасида Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими қуйидаги тартиб-таомилларни амалга оширади:

ишчи гуруҳ фаолиятини мувофиқлаштиради;

Агентликда коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш жараёнини кузатади;

коррупцияга қарши курашиш бўйича ишчи гуруҳ томонидан мазкур Услугибўлган назарда тутилган тартибга риоя қилиниши бўйича маслаҳат беради;

коррупциявий хавф-хатарлар харитаси якуний лойиҳасини қабул қилиб олади;

коррупциявий хавф-хатарлар харитасини Агентлик директорига кўриб чиқиш учун киритади;

коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш бўйича чора-тадбирларнинг бажарилишини мувофиқлаштиради ва назорат қилади;

заруратга кўра, бўлинма раҳбарларидан қўшимча маълумот ва ҳужжатларни сўрайди;

коррупциянинг келиб чиқишига олиб келадиган сабаб ва шарт-шароитларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирларни амалга оширишга йўналтирилган таклифларни раҳбариятга киритади;

ишлаб чиқилган коррупцияга қарши курашиш бўйича чоралар тўғрисидаги ҳужжатларни кўриб чиқиш натижалари бўйича уларни қабул қилишнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида Агентлик директори томонидан тасдикланадиган хулосани тайёрлайди.

12. Коррупциявий хавф-хатарларни дастлабки баҳоланиши қуйидаги босқичлардан иборат:

таркибий тузилмалар раҳбарлари ушбу Услугибўлганнинг 1-иловасига мувофиқ шаклда ўзлари томонидан бажариладиган функциялар ва тартиб-таомилларнинг тавсифларини ишлаб чиқади;

Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими барча тақдим қилинган таркибий бўлинмаларнинг функциялари ва тартиб-таомиллар тавсифини таҳлил қилади ва ҳар бир амалга оширилаётган функция ва тартиб-таомилларнинг ушбу Услубиётнинг 4- ва 5-бобларида кўрсатиб ўтилган тартибда коррупциявий хавф-хатарларнинг даражасини белгилайди;

колдик коррупциявий хавф-хатарнинг юкори ва ўрта даражаси берилганида Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими баҳоловчи тартиб-таомилларни бажаришга масъул бўлган таркибий бўлинма раҳбарининг бевосита иштирокида аниқланган коррупциявий хавф-хатарни минималлаштириш чоралари ишлаб чиқиладиган мажлисни ташкил қилади. Агар мажлис натижаларига кўра Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими ва таркибий бўлинма раҳбари коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш бўйича чора-тадбирларнинг етарлилиги бўйича келишиб олмаган бўлса, ҳар иккала позиция коррупциявий хавф-хатарлар идоравий харитасида акс эттирилади ва улар Агентлик директориغا кўриб чиқиш учун тақдим этилади.

13. Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими ва таркибий бўлинма раҳбарлари билан биргаликда ишлаб чиқилган коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш чоралари коррупциявий хавф-хатарларнинг харитаси лойихасига киритилади.

14. Коррупциявий хавф-хатарларнинг харитаси Агентлик директори томонидан тасдиқланади.

3-боб. Коррупциявий хавф-хатарларни навбатдаги тарзда (йиллик) баҳоланиши.

15. Агентликда коррупциявий хавф-хатарларни навбатдаги тарзда (йиллик) баҳолаш Агентлик директорининг топшириғи асосида ташкил этилади.

16. Коррупциявий хавф-хатарларни навбатдаги тарзда (йиллик) баҳоланиши амалга оширишда Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими Агентлик таркибий тузилмаларига қуйидаги маълумотларни аниқлаштириш учун мазкур Услубиётнинг 2-иловасига мувофиқ шаклда сўровнома юборади:

конунчиликда Агентлик томонидан амалга ошириладиган тартиб-таомилларга таъсир кўрсатадиган бирон-бир ўзгаришлар мавжудми;

Агентлик фаолиятида ёки давлат органлари тизимида бирон-бир ўзгаришлар бўлганми ёки Агентлик функцияларини бажаришига таъсир

кўрсатган ёки таъсир кўрсатиши мумкин бўлган бошқа ташки омиллар содир бўлганми;

коррупциявий хавф-хатарлар охириги марта баҳоланганидан кейин функция тузилмасида, функция фаолиятини тартибга солувчи ички хужжатларда ўзгаришлар бўлганми;

коррупциявий хавф-хатарларни аввалги баҳолашда белгиланган коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш бўйича чоралар амалга оширилганми;

Агентлик бўлинмаларида функцияларни бажариш ва тартиб-таомилларни амалга ошириш тартибига таъсир кўрсатуви бошқа ҳолатлар мавжудми.

17. Агентлик тузилмалари раҳбарлари тўлдирилган сўровномаларни Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс назорат” бўлимига юборди.

18. Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими коррупциявий хавф-хатарлар даражасини ҳамда Агентликнинг таркибий тузилмалари раҳбарларидан олинган маълумотларни минималлаштириш учун хавф-хатарларни дастлабки баҳолаш доирасида ишлаб чиқилган ёки амалга оширилган чора-тадбирларни ҳисобга олган ҳолда коррупциявий хавф-хатарларни навбатдаги тарзда баҳолашни амалга оширади.

4-боб. Агентликда амалга ошириладиган функцияларнинг коррупциявий хавф-хатарлари даражасини баҳолаш услугиёти

19. Коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашда Агентлик таркибий тузилмаларининг ҳар бир функцияси ва тартиб-таомиллари коррупциявий ҳаракатларни содир этиш мумкинлиги жиҳатидан таҳлил қилиниши керак.

20. Функция ёки тартиб-таомилларнинг коррупциявий хавф-хатарларининг даражасини баҳолаш қуйидаги босқичлардан иборат:

функциянинг коррупциявий хавф-хатари даражасини дастлабки баҳолаш;

Агентлик ходимлари томонидан тегишли функция доирасида амалга ошириладиган алоҳида тартиб-таомилларнинг коррупциявий хавф-хатари даражасини баҳолаш.

21. Функциянинг коррупциявий хавф-хатарларини баҳолаш доирасида ҳар бир функция қуйидаги ўлчов асосида баҳоланади:

коррупциявий хавф-хатарларга энг кўп дуч келадиган функция;

коррупциявий хавф-хатарларга энг кам дуч келадиган функция.

22. Чекланган ресурслардан оқилона фойдаланиш учун (инсон, моддий, техникавий ва молиявий) коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш навбат билан ўтказилиши мумкин, яъни коррупциявий хавф-хатарларни биринчи навбатда коррупциявий хавф-хатари юқорирок бўлган функциялар бўйича баҳолаш керак.

23. Коррупциявий хавф-хатарлари юқорирок бўлган функцияларга қуйидаги мисолларни келтириб ўтиш мумкин:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан Агентлик зиммасига юкланган назорат функциялари;

Агентликнинг давлат мулкани бошқариш функцияси;

Агентлик томонидан давлат харидларини амалга ошириш функцияси;

Агентликнинг бюджет ва бюджетдан ташқари маблағларини ажратиш тўғрисида қарорлар тайёрлаш ва қабул қилиш функцияси;

Агентликка ишга қабул қилиш, ходимларни танлаш ва жой-жойга қўйиш, тақдирлаш ва рағбатлантириш чораларини қўллаш ҳақида қарорлар тайёрлаш ва қабул қилиш функцияси;

Агентлик ходимларига алоҳида имтиёзлар ва енгилликларни бериш функцияси;

Агентлик томонидан моддий-техник ресурсларни сақлаш ва тақсимлаш функцияси;

Ариза ёки ҳисобот ва бошқа ҳужжатларни қабул қилиш доирасида Агентликнинг фуқаролар ва юридик шахслар билан ўзаро муносабатлари.

24. Агентлик ушбу Услубиётнинг 23-бандида кўрсатиб ўтилмаган функцияларни бажарса, ушбу функциялар қуйидаги ҳолатларда коррупциявий хавф-хатари юқорирок бўлган ҳисобланади:

коррупциявий хатти-ҳаракатлар тўғрисида хабар бериш учун мўлжалланган алоқа каналлари орқали ушбу функцияга тегишли шикоят ёки хабарларнинг мавжудлиги;

ушбу функцияни амалга ошириш доирасида коррупциявий фактлар ёки шубҳалар, шу жумладан ижтимоий тузилмалардаги шарҳлар тўғрисидаги маълумотларнинг эълон қилиниши;

функциянинг амалга оширадиган таркибий бўлинма бошлиғининг ўрни вакантлиги;

25. Функциянинг коррупциявий хавф-хатари юқорироклиги тўғрисидаги қарор Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс назорат” бўлими томонидан юқорида кўрсатиб ўтилган мезонлар ва уларнинг эксперт хулосалари асосида қабул қилинади.

26. Ушбу Услугабийнинг 23, 24-бандларида назарда тутилмаган функция коррупциявий хавф-хатари пастрок деб ҳисобланади.

5-боб. Тартиб-таомилларнинг коррупциявий хавф-хатарларини баҳолаш

27. Функцияларнинг коррупциявий хавф-хатарлари даражасини баҳолаш натижаларига кўра, Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими ўрганилаётган функция доирасида амалга ошириладиган тартиб-таомилларнинг коррупциявий хавф-хатарларини баҳолайди, ҳар бир тартиб-таомил учун коррупциявий хавф-хатар даражасини қуйидаги мезон (ўлчов) асосида белгилайди:

коррупциявий хавф-хатари юқорирок бўлган тартиб-таомил;
коррупциявий хавф-хатари пастрок бўлган тартиб-таомил.

28. Тартиб-таомилнинг коррупциявий хавф-хатари даражасини баҳолаш фақат коррупциявий хавф-хатари юқорирок бўлган функциялар учун ўтказилади.

Агар Агентликда етарли ресурслар мавжуд бўлса (масалан, энг кам иш ҳажмига эга бўлган ходимлар, молиявий, моддий ва техник ресурслар), Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими коррупциявий хавф-хатари пастрок бўлган функцияларни бажариш билан боғлиқ тартиб-таомилларнинг коррупциявий хавф-хатарларини қўшимча равишда баҳолаши мумкин.

29. Қуйидаги ҳолларда тартиб-таомилнинг коррупциявий хавф-хатари юқорирок деб ҳисобланади, агар:

тартиб-таомилнинг ижро этиш натижаси текшириш, тақдимномалар киритиш ҳужжатлари, бошқа турдаги ҳулосалар, (шу жумладан, баҳолаш ҳулосалари), шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган ҳаракатларни келишиш ва тасдиқлаш (розилик билдириш) ҳисобланса;

тартиб-таомилни амалга ошириш доирасида фуқаролар ва (ёки) юридик шахслар билан бевосита шахсий муносабатларга киришилса;

тартиб-таомилни амалга оширишда Агентлик мол-мулки ва бюджет маблағлари бегоналаштирилса ёки Агентликнинг мол-мулки ва бюджет маблағларини олувчиси танланса;

тартиб-таомилни амалга оширганлик учун фуқаролар ва (ёки) юридик шахслардан тўлов ундирилса;

субъектив параметрлар бўйича бир нечта номзодлар қиёсланса.

30. Агар тартиб-таомилни амалга ошириш доирасида ушбу Услугабийнинг 29-бандида кўрсатилган ҳолатлар билан тавсифланмаган бошқа чора-тадбирлар амалга ошириладиган бўлса, қуйидаги ҳолатларда тартиб-таомилнинг коррупциявий хавф-хатари юқорирок ҳисобланади:

коррупциявий хатти-ҳаракатлар тўғрисида хабар бериш учун мўлжалланган алоқа каналлари орқали ушбу тартиб-таомилга нисбатан шикоят ёки хабарларнинг мавжудлиги;

ушбу тартиб-таомилнинг амалга ошириш доирасида коррупциявий фактлар ёки шубҳалар, шу жумладан ижтимоий тузилмалардаги шарҳлар тўғрисидаги маълумотларни эълон қилиниши;

Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими ўзларининг эксперт сифатидаги фикри ва тажрибаси асосида тартиб-таомилнинг коррупциявий хавф-хатари юқорирок деб ҳисобласа.

31. Ушбу Услугабийнинг 29, 30-бандларида назарда тутилмаган ҳолларда тартиб-таомилнинг коррупциявий хавф-хатари пастрок ҳисобланади.

6-боб. Коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш услубийти

32. Агентлик функция ва тартиб-таомилларининг коррупциявий даражасини баҳолаш натижасига кўра, ушбу Услугабийнинг 4, 5-бобларига мувофиқ Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими қуйидаги босқичларни ўз ичига оладиган коррупциявий хавф-хатарларнинг харитаси лойиҳасини ишлаб чиқади:

коррупциявий хавф-хатарни аниқлаш;

коррупциявий хавф-хатарни ўзига хос даражасини баҳолаш;

коррупциявий хавф-хатарни камайтириш бўйича кўрилган чоралар ва жорий этилган назорат ва чора-тадбирлар тавсифи;

коррупциявий хавф-хатарларнинг қолдиқ даражасини баҳолаш;

коррупциявий хавф-хатарларнинг қолдиқ даражасини камайтириш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқиш.

33. Коррупциявий хавф-хатарни аниқлаш фақат коррупциявий хавф-хатари юқорирок бўлган тартиб-таомиллар учун амалга оширилади. Агентликда етарли ресурслар мавжуд бўлганда (масалан бўш ходимлар, молиявий ва техник ресурслар), Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими коррупциявий хавф-хатари пастрок бўлган

тартиб-таомилни амалга ошириш натижасида келиб чиқадиган коррупциявий хавф-хатарни кўшимча равишда аниқлаши ва баҳолаши мумкин.

34. Коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ташқи ва ички ахборот манбаларини таҳлил қилиш асосида амалга оширилади.

Ташқи ва ички ахборот манбалари қуйидагилардан иборат:

коррупциявий хавф-хатарлар баҳоланадиган функцияларни амалга оширишни тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва Агентликнинг ички ҳужжатлари (масалан, таркибий бўлинмалар тўғрисидаги низомлар, ходимларнинг лавозим йўриқномалари ва бошқалар);

ички текширувлар материаллари, шу жумладан хизмат текшируви материаллари;

одоб-ахлоқ комиссияси мажлисларининг натижалари;

ходимни коррупциявий ҳуқуқбузарликларни содир этишга ундаш тўғрисидаги хабарлар;

манфаатдор тарафлар, давлат хизматларидан фойдаланувчилар, экспертлар, фуқаролик жамияти институтлари ва бошқа манфаатдор шахслар ўртасида ўтказилган сўровномалар, шу жумладан социологик тадқиқотлар натижалари;

Агентлик фаолияти соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги статистик маълумотлар;

фуқаро ва юридик шахсларнинг коррупция ҳолатлари тўғрисида маълумот бериш учун алоқа каналларига, шу жумладан “ишонч телефони” ва telegram-каналга мурожаатлари;

фуқаролик жамияти институтларининг мурожаатлари ва оммавий ахборот воситаларининг коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ёки Агентлик ходимларининг одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилмаганлик ҳолатлари тўғрисидаги маълумотлар;

ижтимоий тузилмалардаги шарҳлар;

Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими томонидан ўтказилган коррупцияга қарши мониторинг натижалари;

ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан тақдим этилган материаллар, шу жумладан прокурор таъсир чоралари ҳужжатлари, жиноий ишлар бўйича материаллар ва бошқалар.

35. Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими қуйидагиларни амалга оширишни ҳисобга олган ҳолда функция ва тартиб-таомилларни таҳлил қилиш асосида потенциал коррупциявий хавф-

хатарларни (мумкин бўлган коррупция схемаларининг қисқача тавсифини тайёрлайди) аниқлайди:

ходим томонидан ва (ёки) яқин қариндошлари орқали пора олиш, шунингдек ходимнинг ўз ваколатларини қонунга ҳилоф равишда бажариши муносабати билан товарларни сотиб олишда, турли ташкилотларда хизматлар олишда асоссиз, юқори ҳақ, имтиёзлар олиш;

ўз вақтида қарор қабул қилмаслик ёки фавқулодда тартибда қарор қабул қилиш, жисмоний ёки юридик шахсга нисбатан мавжуд талабларни четлаб ўтиш;

ҳужжатлар, электрон маълумотлар базаларига била туриб ёлғон маълумотларнинг киритилиши;

хизмат ваколатларини амалга оширишда манфаатлар тўқнашуви;

расмий ваколатларни амалга оширишда фаворитизм, непотизм (ганишбилишчилик), маҳаллийчилик, хомийлик, уруғ-аймоқчилик каби ҳолатлар мавжудлиги.

36. Ҳар бир аниқланган коррупциявий хавф-хатар учун унинг ўзига хос даражаси (коррупция хавфининг туғма даражаси) қуйидаги шкала бўйича баҳоланади:

юқори;

ўрта;

паст.

37. Коррупциявий хавф-хатарнинг хос даражаси коррупция учун хос бўлган хавф-хатар даражасини баҳолаш матричасига мувофиқ баҳоланади (ушбу Услубиётнинг 6-иловасига мувофиқ).

38. Агар хавф-хатар юқори ёки ўрта даражада тавсифланган бўлса, Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими Агентлик таркибий тузилмалари раҳбарларига ушбу функцияларга нисбатан назорат тартибларини тавсифлаш тўғрисида сўров юборади. Таркибий тузилмалар раҳбарлари олинган сўров асосида назорат тартиб-таомиллари ва чоралари тўғрисида зарур маълумотларни тайёрлайдилар (зарур бўлганда ҳужжатларни илова қилган ҳолда) ва Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлимига юборади.

39. Ушбу Услубиётнинг 42-бандида кўзда тутилган маълумотни олгандан сўнг, Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими қолдиқ коррупциявий хавф-хатар даражасини қуйидаги шкала бўйича баҳолайди:

юқори;

ўрта;

паст.

40. Коррупциявий қолдик хавф-хатар даражасига баҳо бериш мезонлари 7-иловада келтирилган.

41. Қолдик коррупциявий хавф-хатар юкори даража билан тавсифланадиган функциялар ва тартиб-таомилларнинг Агентлик ходимларининг лавозими кўрсатилган ҳолда доираси белгиланади. Шундан келиб чиққан ҳолда, Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими 5-иловага мувофиқ коррупциявий хавф-хатари юкорирок бўлган Агентлик ходимларининг лавозимлари рўйхатини ишлаб чиқади.

7-боб. Қолдик коррупциявий хавф-хатарларнинг даражасини камайтириш чоралари.

42. Қолдик коррупциявий хавф-хатарни камайтирадиган чоратadbирлар, назорат ва ҳаракатлар, қуйидагиларни ўз ичига олади:

Агентликнинг функциялари ва тартиб-таомилларини аниқ тартибга солиш;

ортикча маъмурий тартиб-таомилларни бекор қилиш, бюрократик тартибга солиш механизмларини йўқ қилиш, ихтиёрий ваколатлар сонини камайтириш;

Агентлик ходимлари ҳамда уларга нисбатан маъмурий тартиб-таомил ва бошқа ҳаракатлар амалга оширилаётган шахслар ўртасида тўғридан-тўғри алоқани максимал даражада чеклаш, электрон ахборот алмашиш тизимини жорий этиш;

расмий фаолиятни амалга оширишда ахборот технологияларини қўллаш, иш жараёнларини автоматлаштириш, видеокузатув ва аудиоёзув воситаларидан фойдаланиш кўламини кенгайтириш;

расмий веб-сайтларда ва бошқа оммавий ахборот воситаларида амалга оширилаётган давлат харидлари тўғрисидаги маълумотларни жойлаштириш орқали тарқатиш;

фукаролар, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва оммавий ахборот воситалари билан ўзаро муносабат шаклларини кенгайтириш, бу биринчи навбатда, давлат идорасида коррупция тўғрисида хабар беришни рағбатлантиришга қаратиш;

Агентлик томонидан тушунтириш тадбирлари ва профилактик суҳбатлар ўтказилиши, ишонч телефонлари ва алоқа каналларини тарғиб қилиш;

коррупцияга қарши Агентлик ходимларини тайёрлаш;
 кадрлар билан ишлаш механизмини такомиллаштириш, аниқ мезонларни белгилаш ва номзодларни танлашда шаффофликни таъминлаш, коррупциявий хавф-хатари юқорирок бўлган лавозимларни эгаллаб турган Агентлик ходимларини мажбурий алмаштириш (ротация) тартибини белгилаш;

якка тартибда қарор қабул қилиш ҳолатларини камайтириш, шунингдек Агентлик ходимларининг қарорлар натижалари тўғрисида ҳисобот беришининг кўшимча шаклларини яратиш;

ходимларнинг коррупцияга қарши курашиш ва манфаатлар тўқнашувини бошқариш бўйича ички ҳужжатларга ҳар куни, ўзаро ва тўлик риоя қилишларини назорат қилинишини таъминлаш.

43. Коррупциявий хавф-хатарни минималлаштириш чораларини белгилашда қуйидагилар зарур:

ҳар бир чорани Агентлик ходимлари томонидан ўз мақсадларини, якуний натижани ва маълум коррупциявий хавф-хатарни минималлаштириш тўғри тушунилиши учун аниқ ва тўғри шакллантириш;

ҳар бир чорани амалга ошириш даври ёки даврийлиги белгилаш, унинг бажарилиши учун масъул шахслар, ушбу чора-тадбирларнинг бажарилишини мониторинг қилиш ва уларнинг самарадорлигини баҳолаш механизмлари аниқлаштириш.

44. Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлимининг Агентликнинг таркибий тузилмалари раҳбарлари билан учрашувларидан сўнг ишлаб чиқилган Агентликда аниқланган коррупциявий хавф-хатарни минималлаштириш чоралари Агентликнинг коррупцияга қарши курашиш дастурига киритилади.

8-боб. Якуний қоидалар.

45. Заруратга кўра, Агентликнинг коррупциявий хавф-хатарлар харитаси ва коррупцияга қарши курашиш дастурига ўзгартириш ва кўшимчалар киритиш масалалари Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими таклифига биноан Агентлик директори томонидан кўриб чиқилади.

46. Агентликнинг коррупциявий хавф-хатарни минималлаштириш бўйича чора-тадбирларнинг бажарилишини назорат қилиш Ички хавфсизликни таъминлаш ва “комплаенс-назорат” бўлими томонидан амалга оширилади.

47. Коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш бўйича чоратadbирларнинг бажарилмаслиги ёки етарли даражада бажарилмаганлиги учун жавобгарлик таркибий тузилмалар раҳбарларига юклатилади.